

22. Odpoveď ministerky zdravotníctva Slovenskej republiky A. Kalavskej na interpeláciu poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky A. Zemanovej podanú 4. apríla 2019 vo veci vplyvu znečisteného ovzdušia na zdravie obyvateľov v obci Rovinka a v okolí

MINISTERKA ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Andrea KALAVSKÁ

KANCELARIA PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 05 -05- 2019		
Číslo spisu. 7REDS-295/2019		
Listy: 2/-	Prílohy: 1/3	
RZ	ZH	LU

Bratislava, 29. 4. 2019

Číslo: S08434-2019-OVZSaP

Vážená pani poslankyňa,

na základe Vašej interpelácie, ktorú ste predložili predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky vo veci problematiky znečistenia životného prostredia si Vám dovoľujem uviesť nasledovné:

Zdravie vo všetkých jeho podobách je jednoznačne výsledkom mnohých rozhodnutí nad rámec zdravotnej starostlivosti. Významne ho ovplyvňujú externé faktory, a teda aj znečistené životné prostredie. Pozitívne ani negatívne vplyvy prostredia na zdravie sa neprejavia hneď. Vyžaduje si to určité obdobie. Je dôležité podporovať úsilie odborníkov v tejto oblasti pri presadzovaní a prijímaní vhodných opatrení v pravý čas a tak prispieť k minimalizácii rizík, k udržaniu a zlepšeniu ľudského zdravia a k zachovaniu a zlepšeniu nášho životného prostredia pre nás i naše budúce generácie. Získaním, zberom a spracovaním cielených údajov budeme schopní lepšie vyhodnocovať kauzalitu medzi prioritnými oblasťami životného prostredia a zdravia a následne formulovať opatrenia v tejto oblasti. Zmeny v zbere údajov o ochoreniach nie sú v kontexte vplyvov životného prostredia na zdravie relevantné.

Je preto nevyhnutné presadzovať a uplatňovať prístup „Zdravie vo všetkých politikách“, a to prostredníctvom koordinovaných medzisektorových opatrení, spoločných stratégií, iniciatív, ktorých spoločným prienikom sa zabezpečí **adekvátne riešenie problémov týkajúcich sa environmentálneho zdravia**. Cielené zastrešenie a posilnenie procesov v prospech zlepšenia environmentálneho zdravia so zapojením relevantných partnerov z rôznych oblastí je ambíciou nového Akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov SR (NEHAP V.). Pre každú z priorít (teda aj pre ovzdušie a pitnú vodu) je v akčnom pláne vypracovaný národný profil environmentálneho determinantu z hľadiska aktuálneho stavu a jeho vplyv na zdravie. Jeho súčasťou sú definované medzirezortné strategické dlhodobé ciele s jasne definovanými aktivitami/opatreniami na ich napĺňanie a s vymedzeným časovým

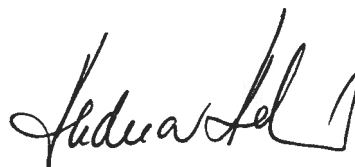
rozvrhom. Uvedené ciele spolu s opatreniami pre tieto dva environmentálne determinanty Vám zasielam v prílohe tohto listu.

Na príprave akčného plánu participovali v rámci svojich kompetencií Ministerstvo zdravotníctva SR v gescii ÚVZ SR a v spolupráci s partnermi z relevantných rezortov, a to: Ministerstvo životného prostredia SR, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstvo hospodárstva SR, Ministerstvo dopravy a výstavby SR a Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Verím, že ak uplatníme medzirezortný prístup, zameriame sa na zdravie cez vzťahy a súvislosti so životným prostredím, úsilie a práca vynaložená na ochranu životného prostredia bude lepšie pochopená a dostane vyššiu prioritu. V zmysle schváleného uznesenia vlády SR č. 3/19 bude Ministerstvo zdravotníctva SR v gescii ÚVZ SR každé dva roky predkladať na rokovanie vlády národnú správu o stave implementácie NEHAP V. v Slovenskej republike.

Zároveň treba podotknúť, že akčný plán je dokumentom, ktorý by mal byť určitým návodom pre mestá a obce aby si takýto plán v určitej podobe implementovali na lokálnej úrovni. Aby si urobili svoj vlastný prieskum mesta v kontexte definovaných priorít národného akčného plánu, oslovili a zapojili dotknutú verejnosť. Mestá môžu svojou transparentnou a otvorenou komunálnou politikou „vtiahnuť do diania“ miestne univerzity, mladých ľudí, verejnosť a pokúsiť sa v tomto smere aj za pomoci relevantných autorít nastoliť nápravu. Aj preto sa v rámci schváleného uznesenia vlády SR akčného plánu odporúča predsedovi ZMOS a prezidentovi Únie miest Slovenska **podieľať na plnení cieľov akčného plánu a ich premietnutí do regionálnych a lokálnych stratégií.**

S pozdravom

Vážená pani

Anna Zemanová

poslankyňa Národnej rady Slovenskej republiky

Bratislava

Environmentálny determinant zdravia - Ovzdušie

Definícia v zmysle akčného plánu:

Zlepšenie kvality vnútorného a vonkajšieho ovzdušia pre všetkých, ako jedného z najdôležitejších faktorov ohrozujúcich životné prostredie v tomto regióne, prostredníctvom opatrení smerujúcich k plneniu usmerňujúcich hodnôt kvality WHO v neustálom procese zlepšovania.

Definované ciele:

- 1. Poskytovanie objektívnych a aktuálnych údajov z monitoringu kvality ovzdušia pre prijímanie operatívnych opatrení ako aj opatrení dlhodobého charakteru, ktoré budú smerovať k zlepšovaniu kvality ovzdušia, a tým k zníženiu negatívnych účinkov znečisteného vonkajšieho ovzdušia na zdravie.*
- 2. Vypracovanie záväznej Stratégie na zlepšenie kvality ovzdušia, v ktorej bude identifikovaný súčasný stav kvality ovzdušia na Slovensku s uvedením opatrení na zlepšenie kvality ovzdušia v oblastiach riadenia kvality ovzdušia.*
- 3. Zvyšovanie povedomia verejnosti o význame kvality vonkajšieho a vnútorného ovzdušia z hľadiska ich vplyvu na zdravie v masovokomunikačných prostriedkoch.*
- 4. Aktualizácia a dôsledná implementácia Programov na zlepšenie kvality ovzdušia, ktoré stanovujú opatrenia „šité na mieru“ na konkrétne problémy kvality ovzdušia v danej ORKO.*

Opatrenia/aktivity na napĺňanie uvedených cieľov:

Názov aktivity: Rozšírenie siete monitorovacích staníc pre imisný monitoring v sídelnom prostredí pre znečisťujúce látky BaP, PM_{2,5}.

Riešiteľ/zodpovedný: MŽP SR

Spoluriešiteľ: SHMÚ

Termín: 2019 – 2023

Predpokladané finančné náklady: bez špecifikácie

Zdroj finančných prostriedkov: rozpočtová kapitola rezortu, OPKŽP

Názov aktivity: Vypracovanie Stratégie na zlepšenie kvality ovzdušia a implementácia opatrení vyplývajúcich z tejto stratégie na úrovni celoštátnej, regionálnej i lokálnej.

Riešiteľ/zodpovedný: MŽP SR

Spoluriešiteľ: SHMÚ

Termín: 2019 – 2023

Predpokladané finančné náklady: bez špecifikácie

Zdroj finančných prostriedkov: rozpočtová kapitola rezortu

Názov aktivity: Posúdenie obmedzovania rýchlosti automobilovej dopravy vo vytipovaných lokalitách, kde dochádza k častým smogovým situáciám v blízkosti obytných sídiel, t.j. vytvoriť tzv. ekologické zóny na ochranu ovzdušia na diaľniciach,

rýchlostných cestách, kde bude obmedzená rýchlosť (príklad Rakúsko, Nemecko: IG-L zóny na vybraných úsekoch diaľnic, rýchlostných ciest)

Riešiteľ/zodpovedný: MŽP SR

Spoluriešiteľ: SHMÚ, MDV SR/VÚD

Termín: 2019 – 2023

Predpokladané finančné náklady: bez špecifikácie

Zdroj finančných prostriedkov: rozpočtová kapitola rezortu

Názov aktivity: Osvetové kampane v masovokomunikačných prostriedkoch zamerané na kvalitu vonkajšieho a vnútorného ovzdušia. Dostupnosť informácií o vplyvoch znečisteného ovzdušia na zdravie človeka so špecifikáciou pre jednotlivé oblasti SR.

Riešiteľ/zodpovedný: MŽP SR/MZ SR

Spoluriešiteľ: SHMÚ, ÚVZ SR a vybrané RÚVZ v SR

Termín: dlhodobý

Predpokladané finančné náklady: bez špecifikácie

Zdroj finančných prostriedkov: rozpočtové kapitoly rezortu

Environmentálny determinant zdravia – Pitná voda

Definícia v zmysle akčného plánu:

Zabezpečenie všeobecného, spravodlivého a trvalo udržateľného prístupu k bezpečnej pitnej vode, sanitácii a hygiene pre všetkých a vo všetkých oblastiach, pričom sa podporí integrované riadenie vodných zdrojov a bezpečné používanie odpadových vôd.

Definované ciele:

- 1) Zvýšiť zdravotnú bezpečnosť pitnej vody uplatňovaním princípov rizikovej analýzy pri zásobovaní pitnou vodou.
- 2) Posilniť záujem verejnosti o používanie pitnej vody z hromadného zásobovania a zvyšovanie povedomia o rizikách z používania individuálnych vodných zdrojov.
- 3) Znížiť expozíciu a riziko závažných ochorení spôsobených mikroorganizmami rodu *Legionella* v zariadeniach s pobytom osôb s oslabenou imunitou.

Opatrenia/aktivity na napĺňanie uvedených cieľov:

Názov aktivity: Podpora a presadzovanie povinného zavedenia manažmentu rizík pri zásobovaní pitnou vodou

Riešiteľ/zodpovedný: ÚVZ SR/MZ SR, MŽP SR

Spoluriešiteľ: vybrané RÚVZ v SR

Termín: dlhodobý

Predpokladané finančné náklady: bez špecifikácie

Zdroj finančných prostriedkov: rozpočtové kapitoly rezortov

Názov aktivity: Príprava odporúčaní a vzdelávacích aktivít pre zavedenie a uplatňovanie princípov manažmentu rizík pri zásobovaní pitnou vodou

Riešiteľ/zodpovedný: ÚVZ SR/MZ SR, MŽP SR

Spoluriešiteľ: vybrané RÚVZ v SR

Termín: dlhodobo

Predpokladané finančné náklady: bez špecifikácie

Zdroj finančných prostriedkov: rozpočtové kapitoly rezortov

Názov aktivity: Zvyšovanie zdravotnej bezpečnosti pitnej vody vykonávaním jej účinnej kontroly v celom systéme zásobovania a v oblasti vodných útvaroch, využívaných pre zásobovanie (s dôrazom na prítomnosť aktuálnych kontaminantov), vzájomnou výmenou informácií a aktívnou medzirezortnou spoluprácou

Riešiteľ/zodpovedný: ÚVZ SR/MZ SR, MŽP SR

Spoluriešiteľ: vybrané RÚVZ v SR

Termín: dlhodobo

Predpokladané finančné náklady: bez špecifikácie

Zdroj finančných prostriedkov: rozpočtové kapitoly rezortov

Názov aktivity: Posilnenie dialógu s verejnosťou a podpora aktivít v oblasti pitnej vody s dôrazom na zdravotný význam pitnej vody a ochranu jej zdrojov

Riešiteľ/zodpovedný: ÚVZ SR/MZ SR, MŽP SR

Spoluriešiteľ: vybrané RÚVZ v SR

Termín: dlhodobo

Predpokladané finančné náklady: bez špecifikácie

Zdroj finančných prostriedkov: rozpočtové kapitoly rezortov

Názov aktivity: Monitoring vzoriek životného prostredia (stery, voda, ovzdušie) so zameraním na stanovenie prítomnosti baktérií rodu Legionella predovšetkým v zariadeniach s pobytom osôb s oslabenou imunitou a zníženie rizika závažných ochorení spôsobených týmito mikroorganizmami.

Riešiteľ/zodpovedný: ÚVZ SR/MZ SR

Spoluriešiteľ: vybrané RÚVZ v SR

Termín: 2019-2023

Predpokladané finančné náklady: bez špecifikácie

Zdroj finančných prostriedkov: rozpočtová kapitola rezortu